

re solent, tantaque ibi fecunditas dictu incredibile subsequitur, ut Cererem in illis regionibus natam affirmare. Eodem modo & hordeum seminatur, metitur & colligitur; nisi quod crassiora nemora pro hordeo excinduntur, & pinguiorem terram triticum exigit. In huiusmodi autem agris, per annos sex vel octo fimo stercoreque non superposito, seminare solent. Quod si arbores nimis altae & crassae, in ea sylva, ubi seminaturi sint, essent: utpote pinus, fraxini, robora, & id genus alia: eas non succidunt: sed frondes ramosque circumsecant, ne Solem agro praeripiant. Rusticus vero unus, omnes arbores una semel adscensa circumsecabit, non descendendo. instrumentum enim ad id factum, quasi sedile, ad stapedae similitudinem, secundum proportionem hominis sedentis factum arbori fune longo appendet; sicque sedens, a puero, fune alia ab arbore ad arborem facile transfertur: habetque ad latus alligatum lignum curvum, ad id studio praeparatum, quo arbori appropinquans firmiter eam apprehendit, quam a vertice ad radicem usque circumsecat, & frondes illas eodem modo supradicto aestate redeunte succendit & seminat. Siliginem postea seminant hyemalem, super haec culta novalia, tritico vel hordeo collecto: sed duabus vicibus ad siliginem arare coguntur, quam seminare incipiunt circa festum Assumptionis Mariae xv Augusti. Quod si segnis agricola non absolverit seminationem ad alterum festum nativitatis Mariae, quatuor hebdomadis, ad sequentem viii diem Septembris, tunc fructifero proventu consueto frustratur. Hanc seminationem siliginis hyemalem vocant. Vere enim redeunte, aliam aestivalem vocatam seminant.

Est quoque alius seminandi mos nuper adinventus, in praedicta postratione succisioneque nemorum superius descriptorum, hoc modo: Duabus partibus hordei, tertiam siliginis intermiscere solent, quam commixtionem vere instante, tempore consueto seminant. eadem aestate hordeum solummodo demetunt, siliginem vero subter hordeum ad modum graminis paulatim densissime crescentem per hyemem durare sinunt. quae sequente aestate, adeo fecundissime densissimeque excrefcit, ut equo vix eam densitatem penetrare possis, & ex uno grano triginta pluresve spicae pullulare in tantam altitudinem solent, ut vir equo insidens vix ex ea appareat. Omnes vero agros Ruteni uno equo proscindere solent, adeo enim facile aratro terra cedit.

Hic autem ordo in seminandis frumentariis in tota fere Sarmatia observatur. Primo post festum Paschae triticum seminant, postea siliginem aestivalem dictam: ab aestivali seminatione vulgariter Iarzyca appellatur, ad differentiam hyemalis siliginis, quae, ut diximus, profe-

sto Assumptionis Mariae seminatur ad hyemem futuram: unde vulgariter Ozimina dicitur. Ex hac, si aestate seminaretur, nihil profus nasceretur, & e contra si aestivalis ad hyemem pro hyemali seminaretur, (quamvis sibi grano similes essent, & ejusdem naturae viderentur) nulli usui esset, sed in gramen inutile verteretur. Hanc itaque aestivalem circa festum Paschae seminant. Secundum agri possibilitatem praeparationemque Poloni, Lituani & Ruteni nigri, cum Masovitis & Prutenis, & propter solis beneficium ac regiones temperatioris, priori seminatione longe antecedunt Rutenos albos & Moschovitas in Septentrionem vergentes, qui ob intemperiam aëris posterius his omnibus seminare coguntur. attamen interdum eodem tempore agros demetunt. Hoc autem mirum est, quod siliginem seminantes aestivalem, post Paschatis festum interdum, aliquot elapsis hebdomadis, tamen eadem aestate, ut decet, maturam quasi per octo duntaxat hebdomadas, demetunt, colligunt & recondunt.

Pisa circa ferias D. Adelberti seminant, vulgariter *Groch* dicta, quae ad longum usum excicata reservant. Avenam & hordeum post Pentecostes festum seminant, quae vulgariter *Owies* dicitur. Hordeum *Ieczmiem* appellant. Cicer undecim post Pascha hebdomadis elapsis ante D. Petri festum seminatur: *Tadarka* Polonis, *Grecicha* Rutenis & Lituaniis dicitur. Rapae circa D. Ioannis Baptistae ferias seminantur. Et omnia eadem aestate seminata colliguntur, triturantur, trituratione in domibus reconduntur. ita ut granum ex penu ad seminandum depromptum, in decem, aliquando in octo hebdomades, secundum solis clementiam, ad penu, unde exivit, revertatur, agricolae suo centuplum fructum referens.

Poloni omnes, Ruteni nigri (quorum metropolis est Leopoldis) Masovitae, Silesii, Pruteni & Lituani quidam, in horrea & acervos magnos recondunt frumenta, & aliquando apud bonum patremfamilias quadringentos sexcentosve acervos, quasi turres quadrangulares eminentes reperies, ad quindecim pluresve interdum annos reconditi frumenti plenos. Sed Ruteni albi, Moschovitaeque omnes & Lituani, statim de agro in penu frumenta defalcata & trituratione congerunt & recondunt. quidam in cavernis subterraneis, in abditis sylvarum, studio ad id effossis, & intus bene cum corticibus arborum adaptatis, frumenta insuper omnia victuaria, carnes porcinas salvas, & id genus leguminum ad victum pertinentium, vestesque & praecipuam suppellectilem, recondere solent, praesertim belli tempore, ubi miseri coloni securi sint ab incurfu hostili frequenti, & rapinis suorum militum. Hoc autem apud eos, in villis praecipue, observatur: Si quis forte capite damnatus fuerit, de seipso, jubente domino, supplicium